

Uusi vuoden
2021
korjattu painos

Markku Kiskola

Maailman viinirypälelajikkeet eurooppalaisesta näkökulmasta

Kaikkien viininharrastajien iloksi

Vanhan viisauden mukaan elämän tärkeimmät asiat ovat viini, laulu ja hyvä ystävä. Viinimerkkejä on vain niin mahdollittoman paljon, että on helpompi tutustua viinimaailmaan luotaamalla viinirypälelajikkeita.

Tähän Maailman viinirypälelajikkeet eurooppalaisesta näkökulmasta antaa hyvän tuen. Melkein jokaisesta lajikkeesta on lyhyt aromikuvaus.

Kaikkiaan noin 930 erilaista ja 56 eri maassa viljeltyä lajiketta on ryhmitelty maittain ja viinialueittain. Lajikkeista on ensin mainittu yli 10 suosituinta. Lopuksi on viinialuekarttoja, kaikkein yleisimpien lajikkeiden kuvaus, ja aakkosellinen viinirypälelajikkeiden hakemisto, joka sisältää myös suuren joukon synonyymejä.

Pienikokoinen, tabletin ruudun kokoinen hakuteos, joka kulkee kätevästi kassissa tai laukussa matkaoppaana paikallisiin viineihin.

Teos on saatavilla myös kaikille e-kirja-alustoille. E-kirjasta on helppo etsiä esimerkiksi kaikki lajikkeet, joita tavataan jollakin viinialueella tai jossakin maassa. E-kirja toimii parhaiten tableteissa, kun sen lataa tablettiin tabletin oman e-kirja -sovelluksen avulla: Androidiin Googlen Play Kirjat - sovelluksella, iPadiin iBooks -sovelluksella ja Amazonin Kindleen sen omallaan.

Markku Kiskola

Maailman viinirypälelajikkeet eurooppalaisesta näkökulmasta

© 2021 Markku Kiskola

Kuvitus: Markku Kiskola

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-4524-3

Kansikuva M. Kiskola: Zilga-lajiketta Konginkankaalla syyskuun alussa 2012

Tarkistettu 4. painos

Sisällys

Lukijalle	9
Opastus kirjan sisältöön ja käyttöön.....	11
Montako lajiketta on olemassa	11
Mistä kirjan tiedot ovat peräisin	12
Luettelon sarakkeista	13
Maiden ja alueiden viineistä	14
Viinien mauista	18
Maiden ja viinialueiden järjestys	20
Lajikenumikkeistä sinänsä.....	23
Risteytys, mutaatio vai kloonit	25
Vielä muutamia vinkkejä	26
VIINIRYPÄLELAJIKKEET	29
Yleismaailmallisesti suosituimpia rypälelajikkeita	29
1. RANSKASSA JA MUUALLA.....	41
2. ITALIASSA JA MUUALLA	59
3. PORTUGALISSA JA MUUALLA.....	93
4. ESPANJASSA JA MUUALLA	105
5. KREIKASSA JA MUUALLA	112
6. SVEITSISSÄ JA MUUALLA.....	116

7. SAKSASSA JA MUUALLA	117
8. ITÄVALLASSA JA MUUALLA.....	120
9. UNKARISSA JA MUUALLA	122
10. ENGLANNISSA JA MUUALLA	124
11. TSHEKISSÄ JA MUUALLA.....	124
12. SLOVAKIASSA.....	124
13. SLOVENIASSA JA MUUALLA.....	125
14. BULGARIASSA JA MUUALLA	125
15. ROMANIASSA JA MUUALLA.....	126
16. KROATIASSA JA MUUALLA.....	127
17. BOSNIASSA.....	128
18. SERBIASSA JA MUUALLA	128
19. ALBANIASSA	128
20. KYPROKSELLA JA MUUALLA.....	129
21. MOLDOVIASSA JA MUUALLA.....	130
22. UKRAINASSA JA MUUALLA.....	130
23. GEORGIASSA JA MUUALLA.....	131
24. VENÄJÄLLÄ JA MUUALLA	132
25. ARMENIASSA JA MUUALLA	133
26. AZERBAIDŽANISSA	133
27. KAZAKSTANISSA JA MUUALLA	134
28. TURKISSA	135
29. ALGERIASSA JA MUUALLA	135
30. TUNISIASSA	136
31. ZIMBABWESSA JA MUUALLA.....	136

32. ETELÄ-AFRIKASSA JA MUUALLA	136
33. USA:SSA JA MUUALLA	137
34. KANADASSA JA MUUALLA.....	140
35. ARGENTIINASSA	140
36. BRASILIASSA	141
37. CHILESSÄ.....	141
38. INTIASSA.....	141
39. THAIMAASSA	142
40. KIINASSA JA MUUALLA	142
41. JAPANISSA.....	142
42. AUSTRALIASSA JA MUUALLA.....	143
43. UUDESSA-SEELANNISSA	143
44. SUOMESSA JA MUUALLA	144
Ranskan viinialuekartta	145
Italian viinialueet.....	146
Portugalin viinialuekartta.....	147
Espanjan viinialuekartta.....	148
Eräiden kaikkien yleisimpien maa- tai aluekohtaisten lajikkeiden ominaisuuksia	149
HAKEMISTOINDEKSI, viinirypälajikkeet	153

Lukijalle

Käsissäsi on varmasti yksi kattavimmista luetteloista, joita viinirypälelajikkeista on tehty. Luettelo on Eurooppa-keskeinen, ja alussa on esitetty 16 suosituinta lajiketta. Kaikkiaan lajikkeita on luetteloitu noin 930, vaikkakin jotkut niistä saattavat olla loppujen lopuksi samoja.

Mikäli muutamat maailman monista kielistä johtuvat nimiversiot ja paikallisesti erilaisiksi väitetyt kloonit pystyttäisiin osoittamaan keskenään täysin samoiksi eli nimet synonyymeiksi, jäisi luetteloon silti ainakin yhdeksänsataa toisistaan selvästi eroavaa viinirypälelajiketta.

Ennen varsinaista luettelointia on lyhyehkö johdanto-osa. Teoksen lopussa on lyhyesti eri maiden ja alueiden kaikkein yleisimpien lajikkeiden luonteenomaisia piirteitä, sekä lajikkeiden aakkosellinen hakemisto sisältäen myös suuren joukon valikoituja synonyymejä.

Päuluettelo on koottu Vitis Vinifera -lajikkeet, joita on perinteisesti ja alun perin käytetty viinien valmistamiseen. Varsinkin Pohjois-Amerikassa viinivalmistukseen käytetään myös satamäärin hybridi -lajikkeita, jotka ovat ihmisen tekemiä risteytyksiä Vitis Viniferasta, Vitis Labruscasta ja vielä muistakin lajikeperheistä. Nämä on pääsääntöisesti jätetty mainitsematta. Kun niitä on luettelossa, on huomautuksiin pyritty laittamaan hybridi -merkintä.

Luetteloimatta on myös varmasti yli sata laboratorioissa kehitteillä olevaa lajiketta, sillä niillä ei liene käytännön merkitystä. Joitakin syötäväksi tarkoitettuja pöytärypäleitä (engl. table grapes) sen sijaan on mainittu silloin, kun niistä tehdään myös viiniä.

Jokainen lajike on luetteloitu omaan lokeroonsa vain kerran, ja sen rinnalla on tiedossa olleita alias- eli synonyyminiimiä, sekä myös viljelymaat ja -alueet. Alueet on merkitty kunkin maan omalla kielellä, siis esim. Catalunya eikä Katalonia. Merkintä Catalunya (Catalunya, Montsant, Penedès, Segre) tarkoittaa, että lajiketta viljellään paitsi Katalonian ala-alueilla Montsant, Penedès ja Segre, myös koko Kataloniassa tai sen Catalunya-ala-alueella.

Huomiosarakkeen plusmerkinnät, ++ on arkiviini ja +++++ ehdoton huippu, ovat kirjoittajan oman henkilökohtaisen maun mukaisia. Jokaisella meistähän on aivan oma makunsa, myös viinien aromien suhteen.

Lajikkeiden/alioiden ja maiden/alueiden tietojen tarkistus on tehty huolella, ja parasta tietämystä hakien. Silti nimikkeissä ja merkinnöissä voi olla virheitä, eikä siitä aiheutuvasta mahdollisesta haitasta oteta vastuuta. Lajikkeiden nimissä esiintyy todellisuudessaakin kirjavuutta: Lajikkeiden synonyymit eri maissa ja/tai alueilla ovat usein samoja, vaikka itse lajikkeet ovat erilaisia. Toisaalta, muutamat erillisiksi esitetyt tai väitetyt lajikenimet voivat paljastua toistensa aidoiksi synonyymeiksi.

Kirjan tietous on kertynyt ja tarkentunut pikkuhiljaa kymmenien vuosien kuluessa. Aiheen valtavan laajuuden huomioiden voidaan silti sanoa, että tämä teoksen valmistelu-aika ei ainakaan ole ollut liian lyhyt.

Kirja on päivitetty vuoden 2021 tiedoille. Uskon tästä käsikirjanomaisesta teoksesta olevan paljon hupia, ja ehkä hiukan hyötyäkin. Ainakin omalta kohtaa on näin, ja siksi juuri tämä luettelo on syntynyt. Tämä teos on tarkoitettu taskukirjaseksi. Siksi sivujen lukumäärää on minimoitu mm. niukahkolla kuvituksella.

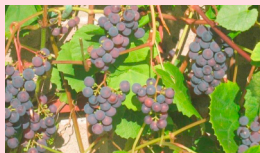
Antoisia lukuhetkiä.

Vantaalla 14.4.2021, Markku Kiskola

Vanhan viisauden mukaan elämän tärkeimmät asiat ovat viini, laulu ja hyvä ystävä. Viinimerkkejä on vain niin mahdottoman paljon, että on helpompi tutustua viinimaailmaan luotaamalla viinirypälelajikkeita.

Tähän Maailman viinirypälelajikkeet eurooppalaisesta näkökulmasta antaa hyvän tuen. Melkein jokaisesta lajikkeesta on lyhyt aromikuvaus.

Kaikkiaan noin 930 erilaista ja 56 eri maassa viljeltyä lajiketta on ryhmitelty maittain ja viinialueittain. Lajikkeista on ensin mainittu yli 10 suosituinta. Lopuksi on viinialuekarttoja, kaikkein yleisimpien lajikkeiden kuvaus, ja aakkosellinen viinirypälelajikkeiden hakemisto.

Viinirypäleitä syksyn auringossa.

Zilgaa Konginkankaalla Keski-Suomessa.

BoDTM
BOOKS on DEMAND